

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО БАЯНА І АКОРДЕОНА В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ

Значною подією для української музичної культури є започаткування нового музичного свята – Дня українського баяна і акордеона. Необхідність його проведення актуалізується сучасним станом цих інструментів, зокрема розширенням, або ж, навіть, створенням якісно нової взаємодії між суспільством та діями акордеонно-баянного мистецтва. Успішне функціонування комунікативного аспекту шляхом залучення широкого кола громадськості (ЗМІ, аматорів і шанувальників академічної та естрадно-джазової музики) до вирішення актуальних проблем музичної культури, уможливить подолання таких негативних явищ як зниження концертної діяльності професійних виконавців та колективів, зменшення чисельності музично-освічених слухачів філармоній, відсутність зацікавленості до здобуття фахової освіти в музичних школах, середніх та вищих навчальних закладах. Означена проблема безпосередньо пов'язана з загальнокультурним розвитком суспільства, його світоглядом, збагаченням естетичного досвіду, формуванням ціннісних орієнтацій і творчого потенціалу особистості. Відтак, заснування музичного виконавського свята «Дня українського баяна та акордеона» покликане не тільки привернути увагу громадськості до цього виду музичного мистецтва, але й розпочати процес повернення інтересу до акордеона і баяна та відновити частково втрачену на сьогодні любов і повагу суспільства до цих інструментів.

Ідея проведення цього музичного марафону належить члену Національної спілки композиторів України, автору концертної серії «Нова музика в Україні», відомому баяністу, диригенту і композитору Володимирі Рунчаку. До реалізації акордеонно-баянного свята долучилося чимало музично-освітніх закладів, що уможливило проведення 40-ка концертів у різних містах України. В Івано-Франківську цю ідею підтримала кафедра музикознавства та методики

музичного виховання (завідувач Мирон Черепанин) Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника у співпраці із завідувачами відділів народних інструментів дитячих музичних шкіл міста – Романом Пасічником (ДМШ № 1), Ольгою Мельник (ДМШ № 2), Галиною Викалюк (ДМШ № 3), завідувачем циклової комісії народних інструментів музичного училища ім. Дениса Січинського Романом Сичем та викладачем-методистом, заслуженим працівником культури України Віктором Поліщуком.

З огляду на те, що в програмі концерту було анонсовано виступ не тільки талановитих виконавців, філармонійних колективів, але й учнів дитячих музичних шкіл, інтрига вечора все більше загострювалась, адже День українського баяна та акордеона відбувається вперше в Івано-Франківській обласній філармонії, тож у деякого зі слухачів логічно виникало питання: чи справляться юні учасники з поставленою метою, чи відсутність виконавсько-сценічного досвіду і хвилювання не затьмарять атмосфери інструментального свята? Однак, уже перші виступи юних виконавців з музичних шкіл розвіяли ці хибні міркування, зокрема феєричний виступ ансамблю народних інструментів ДМШ № 2 (керівник О.Мельник), який виконував твір Є.Дербенка «Гармоніст грає твіст», або ж «Карусель» Ю.Шахнова, відтворена квінтетом акордеоністів (керівник І.Маланюк) у супроводі інструментального тріо (фортепіано, контрабас, ударні) створили захопливу атмосферу, яка дедалі більше дивувала слухачів дитячою безпосередністю і відданістю тій справі, яку вони спільно зі своїми викладачами виконували на сцені філармонії. Варто зазначити, що овації глядачів отримували не тільки колективи, де інструментальну підтримку здійснювали викладачі, але й дуети і сольні виступи ще дуже молодих музикантів, які тільки формують свою виконавську майстерність. Відтак,

можемо стверджувати, що І-ше відділення концерту нікого із слухачської аудиторії не залишило байдужим, навпаки... Це було очевидно не тільки з аплодисментів, які лунали в залі, вигуків «браво» чи, навіть, неймовірної тиші між номерами в очікуванні, що ж буде далі (?), який твір буде наступним (?)... Небайдужість слухачів проявилась, перш за все, в психологічній підтримці юних виконавців, кожен з яких прагнув достойно представити свою музичну школу і довести, що саме його виконання, його музичний інструмент – акордеон чи баян – заслуговує належної уваги слухачів. Неймовірним було й те, як аудиторія захоплювалась юними виконавцями, як з доброзичливістю і щирістю реагувала на хвилювання (іноді, невпевненість) ще зовсім молодих представників музичних шкіл, які тільки починають свій творчий шлях виконавської майстерності.

Значну увагу організатори мистецької події надали програмі концерту, яка не стільки відзначалася чіткою жанрово-стильовою чи тематичною диференціацією, скільки віковими, індивідуальними можливостями, сценічною практикою виконавців та рівнем інтелектуально-художньої складності репертуару. Це особливо актуально було для подолання різних контрастів художньої цілісності в сприйнятті концертної програми. Відтак, загальна картина акордеонно-баянного свята відзначалася своєрідною динамікою, зміною драматургічних концепцій у тлумаченні та розумінні музичних творів виконавцями з домінуючим дидактичним принципом «від простого – до складного», від легкої, розважальної музики – до вираження глибоких психологічних образів з індивідуальною виконавською трактовкою музичного твору.

Однією з особливостей мистецької події було й те, що програма концерту відзначалася різними жанрами і стилями: від фольклорних мелодій, обробок українських народних пісень до творів Ф.Мендельсона, Й.Брамса,

Ю.Шамо, Л.Колодуба, А.П'яцолли, естрадно-джазових ритмів В.Власова і «карнавалу» П.Фроссіні. Таким чином, незважаючи на різні естетичні вподобання аудиторії, її готовність до сприйняття й розуміння серйозної музики, кожен зі слухачів мав можливість чути саме те, що для нього є особливо цікавим.

Подібно до I-го відділу концерту, II-га частина програми теж розпочалася з ансамблю баяністів-акордеоністів (керівник В.Князев), однак уже значно старшої вікової категорії, що й позначилося на художньо-образному змісті виконаних творів. Наприклад, композиція «Осіньні листя» О.Новікова у виконанні вищезгаданого колективу отримала яскраве вираження романтичного образу з домінуванням лірико-пісенного начала і драматургічного кульмінацією. Синтезом драматичних образів і трагічної лірики відзначалися також виконані твори А.П'яцолли «Muerte del Angel» та «Oblivion», останній з яких, до речі, був номінований в Лос-Анджелесі на премію Греммі 1993 року в категорії «Краща інструментальна композиція». Крім цього, оригінальність звучання інтонацій А.П'яцолли у композиції «Oblivion» проявилось в специфіці аранжування для оркестру народних інструментів (керівник Р.Сич), що позначилося на неординарності в сприйнятті означеного твору, де поруч зі звичними струнними інструментами «фонуючу» роль музичної фактури виконували щипкові – домра та бандура. Однак, майстерність оркестрового перекладу настільки була органічною і природною, що твір звучав не менш переконливо і художньо-довершено ніж в оригінальному інструментальному складі для якого він був написаний.

Яскравим і захоплюючим номером концерту було звучання IV-ї частини Української карпатської рапсодії Л.Колодуба у виконанні дуету акордеоністів «Концертіно» (М.Черепанин, М.Булда) в інструментальному супроводі струнного ансамблю «Quattro Corde» (художній керівник А.Приходько), кларнета, літавр і малого барабана. Специфіка переосмислення народного мелосу, закличні інтонації української рапсодії, особливості аранжування не залишили байдужими ні юних, ні старших представників слухачької аудиторії,

які вигукували «браво!» і з цікавістю очікували продовження інструментального свята.

Концерт-марафон, присвячений Дню українського баяна і акордеона, започаткував нову традицію в історії українського академічного народно-інструментального мистецтва. Очевидно, символічною є також назва «концерт-марафон», що може асоціюватися з тривалою мистецькою програмою, організованою з певною метою, або ж навіювати спогади з далекого історичного минулого, а саме – перемогу греків поблизу міста Марафон. Подібно як перемога греків над персами викликала значне суспільне піднесення і запевнила їх в успішній реалізації обраного шляху (стратегії), так і проведення концерту-марафону підняло «бойовий дух» усіх, хто безпосередньо пов'язаний з українським акордеонно-баянним академічним народно-інструментальним мистецтвом. Свято в Івано-Франківську продемонструвало яскраві етапи розвитку вітчизняної композиторської та виконавської школи в її жанровому та стильовому різноманітті.

Сподіваємося, що «День українського баяна і акордеона» започаткував сталу традицію, а його щорічне проведення сприятиме появі нових виконавців, стимулюватиме роботу педагогів, розширить коло шанувальників акордеонно-баянної музики. Очевидно, наступні мистецькі акції присвячені цим інструментам будуть не менш цікавими й оригінальними і стануть своєрідною кафедрою, яка закладатиме основи формування нової суспільної свідомості в галузі музичного мистецтва.

Мирон Черепанин,
доктор мистецтвознавства,
професор,
заслужений артист України.

Віктор Сподаренко,
аспірант Інституту мистецтв
Прикарпатського національного
університету ім. Василя Стефаника

11 квітня 18.30
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ФІЛАРМОНІЯ

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО БАЯНА І АКОРДЕОНА

КОНЦЕРТ

УЧНІВ ТА СТУДЕНТІВ - ЛАУРЕАТІВ ОБЛАСНИХ, ВСЕУКРАЇНСЬКИХ
І МІЖНАРОДНИХ КОНКУРСІВ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ДМШ №1

- ансамбль баяністів-акордеоністів (керівник - Роман Пасічняк)

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ДМШ №2 ім. Василя Барвінського

- квартет акордеоністів (керівник - Ігор Маланюк)

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ДМШ №3

- камерний дует (керівник - Віра Лейб'юк)

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ МУЗИЧНЕ УЧИЛИЩЕ ім. Дениса Січинського

- оркестр українських народних інструментів (керівник - Роман Сич)

- ансамбль баяністів-акордеоністів (керівник - Сергій Квятковський)

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ім. Василя Стефаника

- ансамбль акордеоністів-баяністів (керівник - Владислав Князев)

- дует баяністів (керівники - Лілія Пасічняк, Роман Пасічняк)

- дует акордеоністів «КОНЦЕРТІНО»
(заслужений артист України Мирон Черепанин, Марина Булда)

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА
ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ, НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ
ТА РЕЛІГІЙ І ОБЛАСНА АДМІНІСТРАЦІЯ
НАЦІОНАЛЬНА ВСЕУКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА СПІЛКА
АСОЦІАЦІЯ БАЯНІСТІВ ТА АКОРДЕОНІСТІВ УКРАЇНИ
НОВА МУЗИКА В УКРАЇНІ

ДЖАЗ, № 3(43), 2013

Журнал основан в декабре 2005 г.

Учредитель: Валерий Титаренко
Журнал зарегистрирован:
в Государственном комитете
информации политики, телевидения
и радиовещания Украины 01.12.2005
г., свидетельство о государственной
регистрации журнала: серия
КВ № 10698;
в Министерстве юстиции Украины
26.03.2010 г., свидетельство
о государственной регистрации
журнала: серия КВ №16521-4993ПР

Главный редактор: Народный
артист Украины, действительный член
Петровской академии наук и искусств
(г. Санкт-Петербург), профессор –
Валерий Титаренко

Редакционная коллегия:
Виктор Власов, Николай Голощапов,
Вячеслав Полянский, Валерий
Нифонтов, Алла Полякова, Анна

Пучкова, Валерий Шипулин, Мирон
Черепанин, Елена Шевченко, Наталья
Кряж, Андрей Шеломенцев, Тамара
Айзикович (Торонто), Анастасия
Мазуренко, Пётр Полтарев, Галина
Макаренко-Дергунова, Сергей
Панкратьев, Лариса Волошина

Авторы номера: Владимир Щепетнов,
Ольга Полтавцева, Ирина Чубко,
Яна Журба, Мирон Черепанин,
Виктор Сподаренко, Леся Самийленко,
Лариса Волошина, Олег Рубанский,
Татьяна Мольдерф

Обложка:

1 стр. – Татьяна Новикова, Гран-при
фестиваля «LA GRANDE ARTE DI»
2 стр. – Ольга Войченко
3 стр. – участники фестиваля
«Киевский колорит»
4 стр. – Диана Ивашук, Гран-при
фестиваля «Киевский колорит»

Фото: Кирилл Гайдай Роскошный,
Артём Исаченко (geometria.ru), Виктор

Павлюченков, Анатолий Селентий,
Александр Ворох, Алиса Шарпак,
Татьяна Воронова

Верстка, подготовка к печати:

Екатерина Кириченко
Подписано в печать 25.06.2013
Формат 60х84/8. Бумага мел.
Печать офсетная.
Гарнитура Newton. Тираж: 1000
Отпечатано: ООО «Колорит-2»

Адрес редакции и издательства:

02105, г. Киев,
ул. Чудновского, 7а, оф 53.
Тел.: 044 559 58 70,
050 462 19 25
Подписной индекс: 99826
E-mail: valerytitarenko@gmail.com
jazzmag@bigmir.net
www.jazzmag.com.ua

При перепечатке ссылка на журнал
«ДЖАЗ» обязательна
© «Джаз», 2013